

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
 BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

Pe unŭ anŭ 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

Românii și străinătate:

Pe anŭ 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULŪ XLVIII.

SĚ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

Oserii garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Sorisori nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 32.

Duminecă 10 (22) Februaru

1885.

Răspunsŭ lui „Ellenzék.“

Brașovŭ, 9/21 Februaru 1885.

Țice „Ellenzék„, cĂ celŭ ce a informatŭ fĂia francesĂ „Revue du monde latin“ despre Românii din ArdĂlŭ, a „mințitŭ“. TotodatĂ nimita fĂia provĂcă pe „GazetĂ“ și pe redactorulŭ ei, sĂ-i rĂspundĂ, dacĂ cele scrise de fĂia francesĂ nu sunt „cea mai ordinarĂ clevertire și cea mai grĂsĂ minciunĂ“ și dacĂ este demnŭ d'unŭ bĂrbatŭ de onĂre a înregistrĂ asemenea cleverte și minciuni și a consĂmți la ele?

„Ellenzék“ declarĂ mai departe, cĂ se vede constrinsŭ a întrebunțĂ expresiuni așă de neparlamentare, ȚicĂndŭ, cĂ „tațĂ cu asemenea nĂscĂcirŭ și întortochiĂri de nimicŭ este cu neputințĂ de a te folosi de limbagiulŭ finŭ obicĂnuitŭ în societate bunĂ.“ Prin acĂsta fĂia maghiarĂ ne dĂ sĂ cunĂscemŭ indirectŭ, cĂ pretinde a face parte din societatea bunĂ și la sfĂrșitulŭ articolului sĂu, ce l'amŭ reprodușŭ în numĂrulŭ de eri, ne mai spune, cĂ se numĂrĂ în „categoria Ămenilorŭ de trebĂ și de omeniĂ!“

DacĂ este așă sĂu nu, ceremŭ la rĂndulŭ nostru ca „Ellenzék“ sĂ ne dovedĂscĂ acĂsta.

Noi scimŭ cĂ în societatea bunĂ și între Ămenii de trebĂ și de omeniĂ dacĂ sĂ ivesce vr'odatĂ casulŭ ca cineva sĂ fie silitŭ a întrebunțĂ fațĂ c'unŭ colegŭ o expresiune neparlamentarĂ și ȚacĂ rĂdicĂ în contra lui acusarea, cĂ este unŭ clevertĂtorŭ și unŭ minciinosŭ, trebue sĂ aibĂ o causĂ de ajunsŭ pentru acĂsta și înainte de tĂte este datorŭ sĂmțului sĂu propriu de onĂre de a dovedŭ afirmarea lui.

Unde amŭ ajunge cu cinstea și omenia nĂstrĂ în buna societate, dacĂ ar fi permisŭ ai Țice cuiva cĂ este unŭ minciinosŭ și clevertĂtorŭ și a cere apoi totŭ dela elŭ ca sĂ aducĂ mĂrturii spre a documentĂ contrariulŭ?

PĂte cĂ acum așă cere bon-tonulŭ în Clușiu în relaționiile Ungurilorŭ cu Românii? Ce-i dreptŭ în Țilele aceste s'Ă și pretinsŭ cu tĂtĂ seriozitatea dela Românii din Clușiu, cĂ, dupĂ ce au fostŭ insultați, ei sĂ se rĂge de iertare și ei sĂ întințĂ mai intĂiu mĂna de înfrĂțire celorŭ ce i-au insultatŭ.

SĂ ne permitĂ „Ellenzék“ de a-lŭ face atentŭ, cĂ în societatea de pe la noi nu domnesce unŭ asemenea bon-tonŭ.

PĂnĂ acum celŭ puținŭ amŭ fostŭ feriți de elŭ și credemŭ, cĂ uneltirile cele mai nĂoue ale unorŭ emisari din Clușiu, cari vorŭ sĂ aducĂ la vĂndĂre și aici mardalele de p'acolo, arangiĂndŭ meetinguri de maghiarisare și sumuțĂndŭ mica societate maghiarĂ brașĂvenĂ; credemŭ cĂ uneltirile ridicule ale acestorŭ agitatori de profesiune nu ne vorŭ silŭ sĂ schimbĂmŭ bon-tonulŭ, ce existĂ la noi. CĂci a auđi din gura unorŭ venetici, cĂ noi BrașĂovenii, cari muncimŭ în li-niște și plĂtimŭ pĂnĂ ne spetimŭ la dĂrii statului, n'amŭ fi cetĂțeni destulŭ de buni și credincioși și cĂ ar fi neapĂratŭ de lipsĂ ca se invĂțĂmŭ dela ei ordine și omeniĂ; a auđi asemenea absurditĂți și neghiobii nu pĂte decĂtŭ sĂ te facĂ sĂ riđi cu hohotŭ.

C'unŭ cuvĂntŭ, bon-tonulŭ dela noi și din tĂtĂ lumea cultĂ cere ca, dacĂ cineva afirmĂ despre altulŭ unŭ lucru prejudiciĂosŭ onĂrei sale, sĂ dovedĂscĂ afirmarea lui.

Nu pretindemŭ nici noi mai multŭ dela „Ellenzék“, decĂtŭ ceea ce se pretinde dela ori și cine, care face parte din societatea bunĂ și cultĂ.

ProvocĂmŭ pe „Ellenzék“ și pe redactorulŭ ei serbĂtoresce: sĂ ne dovedĂscĂ, cĂ ceea ce a scrisŭ „Revue du monde latin“ și amŭ reprodușŭ și aprobatŭ noi, este, cum susține elŭ, „cea mai ordinarĂ clevertire și cea mai grosolanĂ minciunĂ.“

„Revue du monde latin“ a scrisŭ urmĂtĂrele:

„....In fondŭ, ceea ce cerŭ locuitorii romĂni ai Transilvaniei, cari formĂzĂ majoritatea în acĂstĂ țĂrĂ, nu pare escesivŭ: ei ar voi o universitate romĂnĂ, libertatea de a-și vorbi limba lorŭ și de a-și profesa religieuna lorŭ. Ei strigĂ nu în contra dominaționiunei casei habsburgice, ci în contra guvernului maghiarŭ, care în disprețulŭ justiției, alŭ libertĂții, alŭ bunului sĂmțŭ și în contra propriilorŭ sale interese a întreprinsŭ sarcina nerealisabilĂ de a maghiarisa cu forțĂ pe RomĂni...“

SĂ ne dovedĂscĂ „Ellenzék“, cĂ Românii din ArdĂlŭ posedŭ o universitate romĂnescĂ, ori cĂ arŭ fi mulțumitŭ cu universitatea maghiarĂ din Clușiu, unde li se desființĂzĂ reuniunile de lecturĂ și li se cassĂzĂ catedra de limba romĂnĂ.

SĂ ne dovedĂscĂ „Ellenzék“, cĂ legile și ordonanțele ministeriale, despre cari ne vorbesce elŭ, garantĂzĂ pe deplinŭ libertatea RomĂnului de a-și vorbi limba sa maternĂ. SĂ ne documenteze mai departe, cĂ aceste legi se esecutĂ în adevĂrŭ cu consciențiositate din partea organelorŭ guvernului.

SĂ ne dovedĂscĂ „Ellenzék“ cĂ Românii se potŭ folosi ađi de limba lorŭ neimpedecați în viațĂ publicĂ și privatĂ, în oficiu, înainte tribunalelorŭ și a forurilorŭ administrative, și în relaționiile oficiilorŭ bisericesci cu autoritĂțile publice. SĂ ne documenteze, cĂ guvernulŭ sĂ îngrijesce ca sĂ înființeze în ținuturi romĂne scĂle de statŭ cu limba romĂnĂ și, spre a garantĂ libertatea limbei nĂstre materne, se îngrijesce ca la tĂte instituttele neromĂne din ArdĂlŭ sĂ se învețe perfectŭ și în modŭ obligatoriu limba romĂnĂ.

SĂ ne dovedĂscĂ „Ellenzék“, cĂ introducerea forțatĂ a limbei maghiare ca studiu obligatorŭ în scĂlele nĂstre populare, nu este prejudiciĂosĂ libertĂții limbei romĂne și cĂ prin acĂsta nu se maghiarisĂzĂ cu forțĂ și nu se paraliseĂzĂ instrucționiunea nĂstrĂ elementarĂ.

SĂ ne dovedĂscĂ cĂ amesteculŭ organelorŭ statului în instrucționiunea romĂnescĂ, ce se aflĂ sub scutulŭ bisericeii nĂstre, nu violĂzĂ autonomia și libertatea acestei bisericeii.

SĂ ne probeze „Ellenzék“, cĂ uneltirile și ingerințele d-lui Trefort fațĂ cu cele douĂ Metropoliile ale nĂstre nu atingŭ și nu subminĂzĂ organizaționiunea nĂstrĂ bisericescĂ.

SĂ ne mai dovedĂscĂ cei dela fĂia clușianĂ, cĂ decĂ vestitulŭ Banffy DezsĂ impune comunelorŭ romĂne din comitatele conduse de elŭ limba maghiarĂ nu este acĂsta o cĂlcĂre a libertĂții limbei nĂstre și o maghiarisare cu forțĂ.

SĂ ne documenteze „Ellenzék“, cĂ dacĂ guvernulŭ trĂmite în acele ținuturi unde sunt numai RomĂni, cari nu vorbescŭ nici o bĂbĂ unguresce, totŭ funcționiari de aceia, cari nu sciu nici o bĂbĂ romĂnescĂ, acĂsta nu înseamnĂ a lovi

în fațĂ libertatea limbei nĂstre și a maghiarisĂ cu forțĂ.

SĂ ne dovedĂscĂ în fine „Ellenzék“ cĂ decĂ întrĂga cĂtĂ de fișpani, vice-șpani, inspectori scolarŭ de statŭ ș. a., pare a nu mai avĂ altĂ chiĂmare, decĂtŭ de a chibzii și uneltŭ de diminĂța pĂnĂ sĂra cum sĂ se introducĂ pretutindenŭ așă Țisa „limbĂ a statului“ și sĂ se suprimĂ viațĂ și desvoltarea limbilorŭ nemaghiare; sĂ ne probeze cĂ dacĂ acestŭ roiu de amplotați se punŭ în fruntea societĂțilorŭ, cari vorŭ se lĂțĂscĂ limba maghiarĂ prin corupționiune și terorizare acĂsta nu este: maghiarisare cu forțĂ.

SĂ ni le dovedĂscĂ tĂte aceste „Ellenzék“ mai intĂiu, dacĂ cunĂsce ceea ce va sĂ ȚicĂ point d'honneur și dupĂ aceea vomŭ sta și noi la vorbĂ cu foia clușianĂ și vomŭ aduce contra-doveđile nĂstre. PĂnĂ atunci însĂ sĂ binevoĂscĂ a ne slĂbi cu întrebĂrile arogante, ca cele ce ni le-a adresatŭ în numĂrulŭ sĂu dela 18 Februaru.

CRONICA POLITICĂ.

Se vorbesce, cĂ prințulŭ de coronĂ Rudolfŭ, care va plecĂ în curĂndŭ în Orientŭ, va cĂutĂ sĂ se intĂlnĂscĂ cu vre unulŭ dintre principii din peninsula balcanicĂ. Foile austro-ungare Țicŭ, cĂ acĂstĂ intĂlnire n'are nici anŭ caracterŭ sĂu tendințĂ politicĂ. Se crede cĂ intĂlnirea va fi cu prințulŭ Muntenegrului sĂu în Cattaro sĂu în Cetinje, dupĂ imprejurĂri și dupĂ timpŭ. De aici prințulŭ de coronĂ va merge, precum se vorbesce, la Pireu, unde, nici o indoalĂ nu incĂpe, va avĂ intĂlnire și cu regele Greciei. CĂ aceste intĂlniri ar fi lipsite de caracterŭ politicŭ, nu ne vine a crede: suntŭ intĂlegerŭ de pusŭ la cale. E vorba de stabilirea unorŭ relaționi intĂme între Austro-Ungaria și cele douĂ state din peninsula balcanicĂ. Se scie cĂ în Grecia se vorbesce despre intrarea ei în alianțĂ cu Austro-Ungaria. Cu acĂsta pĂte cĂ stĂ în legĂturĂ și cĂderea ministerului grecescŭ.

Toastele ținute la balulŭ romĂnŭ din Clușiu, facŭ pe »Magyar Polgar« sĂ scrie unŭ articolŭ în care Țice cĂ remediarea neintĂlegerilorŭ dintre RomĂni și Maghiari nu se pĂte face decĂtŭ pe cale socialĂ. PlĂngerile în dietĂ,  r nu prin Țiare, sĂ și le spunĂ RomĂnii. FĂia clușianĂ, cu alte cuvinte, nu vrea ca sĂ mai auđĂ cĂ existĂ Țiarŭ romĂnescŭ, care sĂ infiereze faptele celorŭ dela putere; mai vrea — și în cazulŭ acesta e fĂrte naivĂ — sĂ ne plĂngemŭ în dietĂ, ale crei uși ni s'au inchisŭ prin legea electoralĂ excepționiĂ ce existĂ în ArdĂlŭ; mai vrea în fine sĂ renunțĂmŭ la drepturile nĂstre, primindŭ »idea de statŭ maghiarŭ« așă precum o intĂlegŭ fanaticii și renunțĂndŭ la naționiitatea nĂstrĂ. Asta va sĂ ȚicĂ intĂlegere pe »cale socialĂ.« N'au foile clușiene altĂ durere?

Din Londra se anunțĂ cu data de 19 Februaru n., cĂ trupele englese au despresuratŭ Gubatulŭ în 14 Februaru și s'au retrasŭ cĂtrĂ Abu-Clea, de unde se vorŭ îndreptĂ cĂtrĂ Gakdul, fiindcĂ aci se gĂsesce mai multĂ apĂ. Se vorbesce, cĂ Mahdiulŭ cu 50,000 de Ămeni și cu o mulțime de tunuri a fostŭ atacatŭ în drumulŭ sĂu, cĂtrĂ Metammeh; rezultatulŭ atacului e necunoscutŭ incĂ. Precum se vede insĂ, luarea Chartumului a incurgiatŭ multŭ pe Arabi, cari suntŭ hotĂriți sĂ ia cu tĂtĂ seriozitatea ofensivĂ în contra Englesilorŭ. În cercurile militare din Londra domnesce o mare îngrijire pentru garnisĂna din Gubat, unde 2000 de Engleși fĂrĂ tunuri stau fațĂ cu 8000 de Ămeni ai Mahdiului, bine organizați. Englesilorŭ nu le rĂmĂne altĂ, decĂtŭ sĂu sĂ pĂrĂsĂscĂ Sudanulŭ, sĂu sĂ-și mĂrĂscĂ cĂtŭ mai rĂpede forțele de acolo. În cazulŭ antĂiu urmĂrile arŭ fi rele pentru Anglia.

SCIRILE ȚILEI.

Aseră Vineri, cătră orele 8, a fost în târgul grăului o *regretabilă certă*. Câțiva tineri români între cari și studenți se preumblau pe trotuar, când o cetă de studenți unguri dela gimnaziul catolic, se vede cu intențiune, se opri în târgul grăului și unul din ei dete semnalul strigându: »Habt Acht!« După acesta urmară la adresa Românilor expresiunile: »büdos« »medve« și »bocskor« (puturos, urs, opincă,) la care tinerii români ripostară. Ca să se eviteze însă orice scandal, unul dintre studenții români luă la o parte pe un student ungur, sfătuiindu-l să facă pe colegii săi a nu provocă turburări. În timpul acesta câțiva polițiști, în loc să se facă datoria potolind certă, arestă pe patru dintre tinerii români, cătră cari polițiștii se purtară, precum auțim, într'unu modă necuviinciosă. D. Comisar Szabo, informându-se de cele petrecute, îi eliberă pe cei arestați dăcându că va încuoscinti direcțiunile ambelor gimnasii. Părerea generală este, că provocarea studenților unguri stă în legătură cu meetingul ce se va ține mâne la Nr. 1 în cestiunea maghiarisării.

— 0 —

Marele duce de Scahsen-Weimar Alexandru s'a dus la Viena, ca să multămescă pentru felicitările ce i s'au adresat — chiar printr'unu solă ală monarchului — cu ocasiunea jubileului de 25 de ani ca proprietar ală regimentului român Nr. 64 din Orăstia.

— 0 —

În 1874 »Matica« slovacă fū disolvată sub cuvânt că nu e patriotică și că agitază în contra statului unguresc, ăr banii societății i-a luat guvernul să i administreze. Fondurile »Maticii« ajunseră cifra de 100,000 fl. Acum se pare că această sumă se va da să o întrebuințeze o reuniune, care și-a luat sarcina să deștepte și să nutrească în poporul slovac iubirea de patriă și consciința comunității de 1000 de ani cu popor lă maghiar. Intemeiatorii reuniunii celei nouă sunt cei mai mari șovinisti ai Ungariei de sus, precum »maghiarul« Bela Grünwald și Gabriel Baross. Cu alte cuvinte se vor maghiarisa Slovacia cu forța prin proprii lor bani.

— 0 —

M. Sa monarchul a dăruit scōlei gr. cat. din Halubina 100 fl.

— 0 —

Comisiunea pentru esoposițiunea din Pesta a primit dela direcțiunea căilor ferate unguresc împărțșirea, că în totu timpul duratei esoposițiunii se va face pentru calea ferată dela Predeală până la Pesta o reducere de 50% din tarifa pentru călători.

— 0 —

Țiarul croat »Pozor« sfătuesce pe Croați să nu ia nicădecum parte la esoposițiunea din Pesta.

— 0 —

În țilele acestea isbucindă foc în șura conducătorului poliției din comuna Kisbaics, ună bietă țerană care fusese bănuită că a pus foc, s'a aruncat de supărare în flacări, unde își găsi morțea.

— 0 —

Intr'unu birtă din Oedenburg a fost o păruială strașnică între husari și infanteriști.

— 0 —

CORESPONDENȚA NOSTRĂ DIN COMITATE.

De sub castelul lui Petru Rareșu, 6 Faură v. 1885.

Domnule Redactor! Organul societății de maghiarisare din Satu-mare »Szatmármegyei Közlöny« Nr. 7 din 15 Faură n. după datina sa vine și cu o im-

pertinență ne mai auțită controlază capitulul gherlan și respective autoritatea scolară română de acolo. Afirmăză, cumcă în scōlele române din diecesa Gherlei se facă speculațiun — firesce după credința lui — dacoromane, și alte multe. Cum își implinesce autoritatea scolară din Gherla datorința sa asta o scimă cu toții, dar scimă și aceea că atare cestiune nu taiă nică decăt în sfera de activitate a celor dela »Szatmárm. Közl.« Intrebă dar pe fanaticii lui că cu ce drept și cine i-a imputernicit pe dēnsii să controleze scōlele și autoritățile nōstre scolastice? Declară din capul locului, că nu voiesc să-i facă onōrea lui »Sz. Köz.« de-a polemisa cu el. I spună numai scurt și cuprințetor, că precum scie, că este ună D-șeu în cer, așa să-o scie și aceea, că Români în genere și în special cei din cottul Solnocă-Dobēca nu și vor lăsa naționalitatea și limba loră străbună odată cu capul. — Tibi sat!

Causele ce mă fac să scriu mai departe sunt: 1. Faptul constatat de iubita nōstră »Gazetă« în Nr. 26 din 2/14 Faură, cumcă maghiarisarea ca o epidemie grăseză în cottul Solnocă-Dobēca. 2. Arētarea rădăcinei răului provenit din partea unor fii ai națiunii, cari ajută maghiarisarea. 3. Aflarea unui mijloc de apărare contra atentelor pōrnite contra nōstră.

Nu voiesc a scusa pe vëndetorii invēțatori »români« poporali, cari pentru 30 arginți sunt în stare a și vinde nēmă dușmanului. Nu! ei sunt demni de disprețul națiunii și de bună sēmă i va ajunge blestemul nōstru.

Dar tebuie să admitem, că dela cap se impute pescele. Cunosc preoți — numele de astădată îl tac — cari în calitatea lor de directori ai scōlelor confesionale, sunt dator în puterea legilor divine și umane să premēgă cu esemplu bun turmei ce-o păstresc întru tōte, — prin urmare și în cele scolastice — căci acum numai de acestea e vorba. Ce fac unii din ei — dăc unii, căci maiortatea este la culmea misiunii sale —?

Și trāmită copilașii lor la scōlele unguresc din Deșiu, Gherla ori Clușiu, ca acolo să învețe a vorbi și să se familiarizeze de mic cu »mi atyánk,« lēpădând pe: »Tatăl nōstru«. Pe semne nu pōte fi pădure fără uscătură și națiune fără indiviți slabi de ānger.

Ună grecă bētrēnă pe timpul decădēnții naționale și morale a statului athenian, aflādu-se într'o societate, luă un mēru putred și-l puse pe mēsă dăcēnd: »Athena e asemenea mērului acestui-a; din acesta, pōmă buă nică când nu va fi!« Apoi tāind mērul arētă simburii dăcēnd: »Să-i grijim, că acestia vor produce fructe bune.«

Cu mērul putred am pute asemānă și noi pe vëndetorii națiunii nōstre, ăr cu sēmburii — junirea, care ferită de putrigai devine gloria națiunii nōstre.

Să căutăm a paralisa cu desēvēșire orice atentat comis contra limbei și națiunii nōstre, vină acela dela Deșiu ori chiar dela Satumare, părerea mea modestă este — abstragēnd dela protestele, ce le așteptă națiunea să se facă contra maghiarisării nenorocite — ca să se deē ocasiune poporului de a se cultiva și lumina și afară de scōlă. Să folosim cu tōtă diligința dreptul d'a ne cultiva înființānd bibliotecă poporale și societăți de lectură pentru economii ce știu carte. De acestia, har Domnului, avem destui. La început va fi greu a se face așa ceva în tōte comunele. Ar fi bine să se facă început cu centrele cottului: Deșiu, Lăpușul ung. și Betlean. Decă nu mă înșel în Deșiu și în Betlean s'au și făcut atar începuturi. Mi șe pare însă că lucrul a rēmas într'atata.

Violința și temeritatea, cu care vrājmașii ne atar și cele mai primitive drepturi omenesc, nu ne mai dăvoia să amānăm lucrul nică o ț. Spereză dē, că curēnd în Deșiu, Betlean și Lăpușiu se vor convoședințe unde se vocă constitui și comitete cu însărcinā de-a face pașii necesari pentru realizarea bibliotecelor poporale. Acestea vor servi de zid contra maghiar sărei și ca isvor de lumină la popor. ăr când poporul nōstru va fi luminat cu invēțatur, atunc tōt svēcolirile făcute contra drepturilor sale vor fi nepetincioșe. Fanatismul va trebui să capituleze înainte puterii morale a poporului român. La lucru dē, ăr a unspredece a bătut!

Sentinela română.

Năședă la 15 Faură 1885.

Stimate D-le Redactor! După-ce vedă că rare sunt informațiunile ce le primesc din părțile nōstre, cred că vei fi de acord cu mine dăcēnd: că cine nu muncese nu-i vrednic să trăiesc. Sub muncă înțeleg muncă onestă, căci numai acesta pōte fi unica carea fericeș pe omul singuratic și omenimea în totalitatea ei.

Ce se ține de muncă nōstră a foștilor grāniț năședeni nu voi aminti de astădată nimic, de orele rōdele acestei munci sunt cunoscute tuturor Romānilor și străinilor. Noi am sacrificat mult și am muncit mult. Una însă am uitat și acesta a fost asecurarea muncii strămoșilor nōstri. Din acesta neasecurare vine și marea confușiune în care ne aflăm la semnul dat de vitregul guvern. E vorba să ni se ia munții — să pierdem totul, și perđēnd totul, să ajungem în acestu unghi ală Ardēlului cei mai neferici omeni.

Acēsta însă e o cestiune a viitorului. Credă dreptă aceea că nu vor lipsi pentru D-sa informațiunile necesare, și încăt e presa liberă sunt sigur că ne va apăra în colonele prețitului țiar »Gazeta.« Fiindcă acum se țese la firul Ariadnei — colo sus la Pesta — tac, așteptānd în scurtă timp hotărērea: āntēiu a delegaților grānițeri, apoi a guvernului.

În presera onomastice d-lui Vicar Gregoriu Moisiu (10 Faură st. n.) pe neașteptate la 6^{1/2} ore chorul vocal ală țeranilor din Năședă a făcut o frumoșă serenadă veneratului d-nu vicar. Vre-o 40 țerani aleși, sub conducerea tēnărului preot Ioan Macaveiu, au cāntat patru piese naționale atāt de frumos, încăt mulțimea auditorilor a rēmas uimită și pe deplin satisfăcută. Unul dintre țerani a ținut o vorbire plină de simțēmintē mărățe cu o voce preste așteptare, intrerupt fiind adeseori de urările: să trăiască fără ca să și pērdă cāt de puțin curagiul.

La acēsta frumoșă vorbire Rever. D-nu Vicar între lacrimi a mulțamit poporenilor pentru onōrea ce i-au făcut accentuānd că de 25 ani de când e în Năședă încă nu i s'a făcut acēsta onōre. A incuragiat chorul ca să continue pe calea începută și să imiteze pe țerani din Bānat, cari asemenea se deprind și fac progrese în cāntări.

Cu astă ocasiune nu pot decăt a lăudă pe tēnărul și zelosul domn preot Ioan Macaveiu pentru inițiativa ce a luat, instruind pe țerani în cāntările bisericesc și naționale, și-i dăc: continuă! și vei fi în viitor rēsplătit. E dreptă și frumoșă inițiativa luată, și ori-cine trebuie să recunoscă cumcă chorul bisericesc din Năședă compus din țerani pōte cānta și satisface ori în ce catedrală și ori pe cine. — După țerani a cāntat tinerimea studiōsă asemenea frumos.

Decă preoțimea nōstră ar lucră totu astfel atunc

FOILETONU.

Romāni pe timpul emigrațiunii popōrelor.

Vorbire ținută de A. Bărseană într'una din intrunirile literare ale damelor române din Brașov.

În intrunirea trecută s'a vorbit despre starea în care se aflau în timpurile cele mai vechi țerile locuite de poporul nōstru românesc, s'a arătat ce nēmă puternic și iubitor de vitejii erau Dacii, s'a istorisit mai departe, cum poporul acesta vine în atingere cu Romāni, a căror putere ajunsesse la culme; cum decamdată domnitorii celor mai multe dintre țerile cunoscute pe atunc primesc o șgduitură destulă de simțită din partea neinspăimāntaților adepți ai lui Deceneu conduși de vitēzul lor rege Decebal; cum după aceea, suindu-se pe tron marele Traian, vulturul roman eșe învingetor; cum capitala Sarmisegetuza este cuprinsă de reimpăbătații ostași dela Tibru; cum Decebal și cei dimprejurul său, nevoind să cașă în mânele învingetorilor, se hotărăsc a și pune înșiși capētă vitejii lor; cum în fine nemuritorul împērat roman, vōind să dea imperiului său o întindere și mai mare, aduce în ținuturile pustite în urma unui răboiu atāt de înfricoșat numērați coloniști din tōte părțile împērației romane. Prin amestecul acestor coloniști cu rēmașile popora-

țiunei dacice se puse temelă la poporul nōstru românesc, care astăzi se estinde dela isvōrele riului Tisa până dincolo de Dunăre și dela câmpiile Ungariei până la marea Nēgră.

Să vedem acum, ce sōrte îl aștepta pe acestu popor odrăslit din altoirea vigurosului copac dacic cu mlădițe nobile romane, a acestei sentinele din rēsărită a vitei latine? — I era lui ore dat să se bucare vreme îndelungată de binefacerele păci, să înainteze în liniște pe cărarea culturai, pe care și începuse a face pași destul de însemnați, sēu o ursită nemilostivă avea să lă pună la grele încercări, avea să trāmită asupra lui viscolele cele mai grozave, furtunele cele mai cumplite, prin care să probeze puterea lui de vieță și prin care să-l învețe a fi consciu de sine și de facultățile sale?

Rēspunsul de bună sēmă vē este cunoscut.

Copacul deco-roman, departe de a fi adăpostit de greutatele timpurilor, departe de a fi lăsat să se desvōlte în liniște și se producă flori și fructe, a fost neconținut încovăiat de tōte vēnturile din cele patru părți ale lumii, sburătorit de toți aceia, cari treceau pe lângă dēnsul și neconținut răpit de ramurile cele mai frumoșe, dela care se putea aștepta mai mult pentru viitor. Și cu tōte acestea, copacul, despre care e vorba, există încă, și semn că nu s'a uscat sunt mlădițele, ce se vedă odrăslind din nou

din creștetul lui. — Dovadă, că nēmă nōstru românesc nu se prăpădesce cu una, cu două; dovadă, că nu trebuie să ne rușinăm de numele de Romān, ci dimpotrivă să fim mândri, că facem parte din acestu popor, care a fost în stare a învinge atâtea greutate și a exista sub numele acesta până în țiuva de astăzi.

Dar să deschidem cartea, în care se înscriu faptele națiunilor, istoria, și să urmărim pasă cu pasă greutate, prin care au avut să trecă urmașii coloniștilor aduși de Traian, să urmărim eroicele lupte, prin care și-au sciut ei apăra existența națională.

Nu trec două vēcuri dela supunerea Daciei, și etă un cutremur puternic se lătesce peste întreaga lume cunoscută pe timpul acela, popore întreg se pun în mișcare, nemărginită împērația romană începe a fi atacată de nenumerate cete rātăcite din nordul Europei și din părțile de mijloc ale Asiei. Este timpul, pe care autorul admirabilei cāntări a Romāniei îl caracterizează astfel:

»Vēntul dela mēșă-nōpte bate cu furie, cerul se intonecă, pământul se cutremură, în patru unghiuri ale lumii se vedă înălțādu-se stâlpi de flacăra invēluiți în nori de fum. Se aud armăsar nechezānd, turmele mugind, șgomote de cară, și o larmă îngrozitoare de glasuri de tot felul; limbele se amestecă și omeni nu se mai pot înțelege. Poporele se grāmădesc și se îndesă unele peste altele. D'abia urma unora de pe pământ

din câte rele nu amă scote poporul și în câte biserici frumoase amă avea totu așa coruri frumoase.

Ecă unu exemplu! urmați-lu domni preoți!

Coresp.

De sub Podgorie, Fauru 1885.

Domnule Redactoru! Imi iau voiă a vë raportă următoarele despre starea poporului nostru din acestu ținut:

Poporul se deșteptă mereu și înainteză, deși încet, căci trăinicia are. Celu ce l'ar visita mai deaprobe s'ar miră că după vëcuri de suferințe are alăta viață în elu, e încă tēnērū și vigurosū. Ce mândru va fi când va avē destulă lumină!

Suntū acum abia vr'o 2—3 anī de când s'a înființatū în Cuvinū unū chorū plugărescū sub conducerea zelosului învățatorū Stef Nicolae — care din puna sa a sacrificatū o sumă însemnată de bani pentru înaintarea lui — și ađi numēră vr'o sută de choriști, toți țărani și țărance. Asemenea celui din Chișeteu, și-a făcutū statute și le-a așternutū ministrului spre aprobare. În 30 Ianuarie a. c. a datū acestū tēnērū chorū primulū sēu concertū împreunatū cu danțu, alū cărui succesū și venitū a fostū peste așteptare. Auđindū acestū chorū, își ridea inima de bucuriă și-ți venea sē dīci cu poetulū: »De n'a peritū Românulū, Când ordele barbare etc.»

Comuna invecinată Covașiuțiu, avēndū și ea conducătorii sēi neadormiți și mai mulți fruntași, încantați de rezultatul dobēnditū de chorulū din Cuvinū, făcūră de locū propunerea și se puseră în înțelegere cu bravulū învățatorū Stef, ca sē binevoescă a merge în ȋiua de Sf. Iōnū Botezatorulū la Covașiuțiu pentru a da cu chorulū sēu concursū la Sf. liturgiă. Efectulū ce l'au produsū țărani choriști atātū a fostū de insuflețitorū, încātū ađi bravii Covașiuțienī, înțelegēndū inriurința binefăcētore a docenților zeloși și a chorului, hotărītă ca pe lângă o plată anuală de 300 fl. sē aducă unū tēnērū choristū, care totodată sē fie și învățatorū în comună, avēndū o lēfă anuală de 700 fl.

Nu'i vorbă, au și Covașiuțienii docenți, și încă trei la numărū, dar... tacū.

Dacă amū fi avutū noi pretutindena învățatorū conscientioși și zeloși, Dōmne departe amū fi!

Dar da-va Dumneđeu sē-i avemū odată!

Podgorēnulū.

De peste munți-

Sub acestū titlu „Romānulū“ scrie unū articolū, din care reproducemū următoarele pasage:

»Se scie că, ori de câte ori e vorba în presa occidentală de diferitele naționalități care alcătuiesc statulū austro-ungarū, scriitorii străinī uită, în enumerațiunea acestorū naționalități, pe aceea a Romānilorū din statulū sfântului Stefanū și din împărăția habsburgică. Unii din tr'eușii ne trecū cu vederea din știință și rea voință; alții, ale cărorū păreri binevoitōre pentru Romāni sunt în deobște cunoscute, ne uită din nesciință.

»Se vorbește și se va vorbi în docte publicațiuni etnografice, în călătorii publicate prin tōte capitalele și 'n specialū în Paris, în Londra și 'n Roma, de Slavī, Ungurī, Croați, Ruteni, Cehi, dēr se va uita totū-dēuna naționalitatea romānă.

»Societatea beletristică, de se va înființa în Transilvania, va avea printre menirile ei de căpeteniă și obștirea cātū mai întinsă a următorului adevērū: este în

Austro-Ungaria, printre naționalitățile celelalte, încă una, care prin numărulū și titlurile sale istorice nu stă și n'a statū în urma celorlalte.

»Acestū adevērū odată cunoscutū, scriitorii apusenī, cărora inima le dă din când în când brānci a studia naționalitățile din Austro-Ungaria, vorū sci cum sē judece și cum sē argumenteze.

»Așa, buniōră, decă acestū adevērū ar fi fostū de acum în deobște cunoscutū, d. A. Gaulier, studiāndū în „Le Rappel“ din Paris aceste naționalități, ar fi consacratū Romānilorū partea la care au și vorū avea tot-dēuna dreptū în publicațiunile cu adevēratū complete.

»Pe lângă acēsta, ceea ce merită încă băgarea de sēmă a tuturorū Romānilorū, e faptulū vēditū că acestū adevērū e ađi mai oportunū, mai la timpū decātū totū-dēuna. De ce? — Pentru că étă curențulū care nasce acum în Camera din Pesta și alū cărui autorū este celebrulū scriitorū alū Ungariei d. Mauriciu Jokai:

»Acestū Victorū Hugo alū Ungariei, cum ilū numesce dōmna Edmond Adam în scrierea sa »La Patrie Hongroise« a spusū înaintea deputaților, cari l'au aplaudatū, nisce adevēruri d'o elocință mai multū decātū admirabilă: 1. Supremația limbii ungare asupra celorlalte limbi din regatulū sfântului Stefanū nu e datorită decātū forței brutale care nimicu nu pōte funda; 2. Am cuceritū Ungaria în secolulū IX acoperitū cu piei de tigrū și cu ferū, și totū cu aceste arme voimū și ađi sē ne păstrāmū pozițiunea nōstră de minoritate domnitōre în acēstă țēră; 3. În secolulū XIX, pielea de tigrū și-a bēutū banii, haina muncitorului are dreptū la mai multū respectū; 4. De voimū sē mai cucerimū încă odată Ungaria, vomū putea face acēsta numai prin lumină, prin știință și mai cu sēmă prin conciliațiune; 5. Sē încetāmū d'a apăsa naționalitățile celelalte, pentru a nu le inverșuna și mai adēncū în contră-ne; sē încetāmū d'a fi temnicerii nedemni ai unorū popōre care credū cu putere în viitorulū lorū...

»Societatea beletristică va sci și va reuși a sēmēna în Apusū neperitorulū adevērū alū existenței naționalității romāne, una și aceiași, în statele corōnei austro-ungare...

Unū singurū lucru amū observa d-lui Gion, autorulū articolului: Anunțarea astorū felū de curente, în cameră, suntū tocmai tocitōrea pe care Maghiarii își ascutū armele în contră nōstră. La ei nu pōte exista decātū unū singurū curențū: desnaționalizarea cu forță. Tonulū în politică ilū dă Tisza cu mamelucii sēi, ér nu Jokai, care pōte fi de bună credință. Ideile lui Tisza, credemū, că suntū cunoscute; a spus' o și o spune la tōte ocasiunile, că nu vrea decātū o națiune în acestū statū. „Idea de statū maghiarū“ nu permite existența altorū nēmuri, decātū celū maghiarū.

Aniversarea academiei Mihăilene în Iași.

Comitetulū universitarū pentru aniversarea de 50 anī a Școlēlorū din Iași ne adreseză următoarele rēnduri, cărora cu plăcere le dāmū locū:

Domnule Redactorū! La 16 Iunie anulū curențū, se implinescū 50 anī dela inaugurarea Academiei Mihăilene din Iași. Corpulū didacticū de tōte gradele din acēstū orașū a luatū inițiativa unei solemnități, care sē amintescă generațiunei actuale acestū memorabilū faptū. Pentru acēstū scopū, s'a constituitū unū comitetū generalū ai cărui membri convinși, ca și Domnia vōstră aprobați acēstă inițiativă, Vē rōgă sē bine voiți a insera în stimabilulū D-Vōstră ȋiarū alăturatulū Apelū alū Comitetului sēu executivū.

Bine voiți, Domnule Redactorū, a primi asecurar distinsei nōstre considerațiunii.

Președinte: A. Fētu. Membrii: N. Ionescu, P. Suci, P. Poni, N. Culiianū, P. Rășcanū, Stef. Vargolici, Densușianu, V. Burla, A. B. Brandria, A. D. Xenopol, A. Filipide, G. Costachescu, C. Erbiceanu, I. Darzeu, Senescu, V. Paladi, A. Suțiu, G. Panaiteanū, G. Muscescu, N. Clinescu, G. Bou, I. Dospinescu, T. Burad, T. Codrescu, M. Pompiliu.

P. S. Tōte ȋiarele suntū rugate a reproduce următorulū:

APELŪ.

În 16 Iunie a anulū curențū 1885, vorū fi 50 de anī impliniți de când, mulțumită zeloșilorū luptătorū a deșteptării naționale de atunci, după multe greutăți și pedeci ale împrejurărilorū timpului, Iașii serbară, cu rară solemnitate și o bucuriă publică anevoie de descriș, înființarea Academiei Mihăilene. Crearea acelu aședământū superiorū de cultură într'unū timpū de lupte întōriore în contră inriuririlorū străine, fi o manifestare strălucită a vitalității aspirațiunilorū naționale și unū pasū de o însemnatate nemărginită pentru propășirea ulterioară a culturii romāne.

Generațiunea actuală datoresce nețăgăduitū în forțe mare parte avutulū intelectualū, de care se bucură astăđi, începuturilorū de cultură de pe atunci, ori cātū de modeste s'ar părē ele la antēia vedere. În orice epocă a dezvoltării nōstre naționale, avēntulū patrioticū alū acelu timpū de reinviere va putē fi luatū dreptū modelū pentru lupta nobilă a națiunei romāne în năsuințele sale spre cultură.

Sub inriurirea acestorū cugetări, corpulū profesoralū din Iași de tōte gradele de învățământū, a cređutū de a sa datorii a lua inițiativa unei serbări de reamintire a acelei frumoșe epoce de redeșteptare națională. În acēstū scopū a alesū din sīnulū sēu unū comitetū specialū însărcinatū cu organizarea unei festivități publice pentru aniversarea de 50 de anī a inaugurării Academiei Mihăilene din Iași.

Comitetulū convinsū că va fi lucru folositorū și instructivū pentru toți iubitorii de cultură romānă cunostința faselorū prin care a trecutū educațiunea nōstră națională, a hotărītū:

1. A publică cu ocasiunea acestei aniversări unū »Memoriu« asupra istoriei școlēlorū cu documentele corēspundētore.

2. A organiză o esposițiune, care va consistă atātū din cărți și manuscrite vechi romānesci de orice timpū, până la anulū 1835, cātū și din cărți și manuscrite care au servitū în specialū la învățământū în școlēle nōstre, érași din timpurile cele mai vechi până la 1860, fie în limba romānă sēu în orice limbă streină, și tōte aceste din orice provinciă romānă.

Comitetulū face dēr unū căldurosū apelū atātū la foștii elevi și profesori ai școlēlorū naționale în generalū cātū și ai Academiei Mihăilene în specialū, precum și la toți iubitorii de cultură, a-i da prețiosulū lorū concursū spre realizarea acestui scopū. Dreptū aceea comitetulū îi rōgă a-i veni în ajutorū prin subscriere în alăturatele liste și prin trimitere de cărți și manuscrite, după cum se specifică mai sus.

Ori-ce trimeri de cărți și manuscrite se vorū face pe cheltuelă comitetului, care se îndatorește a le înapoia, după închiderea esposițiunii, în starea în care le va fi primitū. Trimerile sē se facă celū mai târđiu până la 15 Maiu 1885.

A se adresa la domnulū N. Culiianū, rectorulū Universității din Iași.

Comitetulū executivū: membri N. Culiianū, A. Densușianu, C. Erbiceanu, cassierū S. G. Vargolici, secretarū C. Meissner.

Editorū: Iacobū Mureșianu.

Redactorū responsabilū: Dr. Anrelū Mureșianu

s'a ștersū și altele au năvălitū în loculū lorū, pare că ȋiua cea de apoi a lumii ar fi sositū; gemete și țipete de mōrte se audū, norōdele dau năvală peste norōde și ōmenī peste ōmenī, pustiirea pășesce înainte, și în urma lorū dreptatea stă în jafū, legea în vērfulū săbiei. Nōptea cu besnele sale a cutropitū omenirea, sângele curge pāraie, foculū mistuesce ce scapă de sabiă și mōrtea seceră pământulū, intunecimea se îndesă și mai multū, totū nēmūlū omenescū se frământă și se sdruncină. Urgia Domnului, dreptatea dumneđeescă trece pe pământū pustiindū.

Timpulū acesta este cunoscutū în istoriă sub numele de emigrațiunea, adecă mutarea popōrelorū, și în decursulū acestui timpū se întâmplă în Europa schimbările cele mai mari, se dă lovitura de mōrte imbētrānței împērării romane, și pe ruinele ei se ridică state nouē, dintre care unele esistă până în ȋiua de astăđi.

Dacia este una din provinciile romane, care au a suferi mai de timpuriu din cauza năvălirilorū, despre care e vorba.

Încă de pe la anulū 340 d. Chr. se ivesce poporulū Goțilorū, o seminiță germană dela țermurele mării Baltice, care caută a pētrunde în lāuntrulū acestei provincii și a se face stăpānă peste câmpurile lucrute de coloniștii aduși de marele Traianū și peste satele și orașele întemeiate de ei. Împērării romanī, deși ocupați și

în alte puncte ale imperiului lorū cu asemenea năvăliri, totuși nu voiescū a lāsa frumoșă Daciă pradă Goțilorū, ci pe de o parte nu întârđie a trāmite trupe de ajutorū, care sē mărescă puterea legiunilorū aflātore pe țermurile stāngū alū Dunărei, éra pe de altă parte caută a indulpeca prin daruri pe streinii năvălitorī sē se lase de planulū lorū de a cuceri ținuturile, ocupate cu atātea jertfe cu unū seculū și jumētate mai nainte.

Tōte suntū însă zadarnice. Barbarii se facū din ce în ce totū mai curagioși, atacurile lorū se înmulțescū din ȋi în ȋi, până când Aurelianū, vēđēndū că nu mai este în stare a apăra nenorocita provinciă, care mai nainte se numea cu fală Dacia fericită (Dacia felix), hotărăsce a retrage peste Dunăre legiunile, care păpă acum avuseră sē ținā peptū cetelorū năvălitōre. Împreună cu aceste legiuni părăsesce vetrele părintesci și o parte din locuitorii de pe malulū stāngū alū Dunărei, care se aședă în partea de mijlocū a provincii Moesia, la pōlele Balcanilorū. ȋinuturile ocupate de ei se numiră după numele împēratorului, Dacia lui Aurelianū spre deosebire de Dacia cea vechiă, de Dacia lui Traianū. Acești emigrați suntū strămoșii Romānilorū de astăđi din partea de mijlocū a peninsulei balcanice, cunoscuți sub numele de Romāni macedoneni sēu Cuțo-Vlahi, alū cărorū graiu s'a deosebitū în decursulū timpului așa de tare de graiulū nostru alū celorū de dincōce de apele maiestosului Istru.

Sē ne întōrcemū însă la adevērata Daciă, la cuibulū vitejilorū, cari fuseră în stare sē umilēscă odinōră după retragerea legiunilorū mândria romană, și sē vedemū ce s'a întâmplatū cu locuitorii, cari nu putuseră sē se despartă de moșioarele lorū, de loculū unde se aflau rămășițele pământesci ale părințilorū și moșilorū lorū.

Ne mai avēndū acum nici o stavilă, care sē-i ținā în drumū, Goții prădară după placū ținuturile, ce le stau în cale, ocupară o parte din ele și de aici apoi se estinseră mai departe prin părțile sud-vestice ale Rusiei de astăđi, împărțindu-se în douē părți: Goții de ostū sēu Ostrogoții și Goții de vestū sēu Visigoții.

În timpulū, cātū rămaseră Goții prin locurile acestea, ei, venindū în atingere cu elementulū romanū, părăsiră multe din obiceiurile lorū de până acum, și ce e mai multū, își lāsarā vechia lorū credință germană și primiră religiunea creștină, care se lățea din ȋi în ȋi totū mai tare. Meritulū principalū pentru încreștinarea Goțilorū l'a avutū călugărulū și mai târđiu episcopulū Ulfilas, care traduse sfânta scriptură în limba gotică.

Dară étă, că unū nou pericolū amenință nefericita Daciă a lui Traianū, unū nou viscolū se ridică cu atāta putere încātū Europa întregă începe a tremura, încātū se risipescū ca o pulbere statui și popōre întregi.

(Va urma.)

Cursul la bursa de Viena
din 20 Februarie st. n. 1885.

Rentă de aur 4%	98.65	Bonuri croato-slavone	102.—
Rentă de hârtie 5%	94.25	Despăgubire p. dijma de vin ungh.	—
Imprumutul căilor ferate ungare	147.25	Imprumutul cu premiu ungh.	118.50
Amortizarea datoriei căilor ferate de ostiu ungh. (1-ma emisiune)	99.20	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	118.60
Amortizarea datoriei căilor ferate de ostiu ungh. (2-a emisiune)	121.50	Renta de hârtie austriacă	83.70
Amortizarea datoriei căilor ferate de ostiu ungh. (3-a emisiune)	108.50	Renta de arg. austr.	84.10
Bonuri rurale ungare	102.50	Renta de aur austr.	107.30
Bonuri cu cl. de sortare	102.50	Losurile din 1860	138.—
Bonuri rurale Banat-Ti-mișu	102.—	Acțiunile băncel austro-ungare	866.—
Bonuri rurale transilvane	102.20	Act. băncel de credit ungh.	318.50
		Act. băncel de credit austr.	305.30
		Argintul — Galbini împărătesc	5.81
		Napoleon-d'ori	9.80 1/2
		Mărcel 100 imp. germ.	60.50
		Londra 10 Livres sterlinge	124.20

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 7 Februarie st. v. 1884.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)	—	—
Renta rom. amort. (5%)	93 3/4	—
convert. (6%)	88 1/2	—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	32	—
Credit fonc. rural (7%)	98 1/2	—
" " (5%)	85 1/2	—
" " urban (7%)	96 1/4	—
" " (6%)	90 3/4	—
" " (5%)	83 3/4	—
Banca națională a României	1200	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	289	—
" " Națională	210	—
Aur	12%	—
Bancnote austriace contra aur	—	—

Cursul pieței Brașov

din 21 Februarie st. n. 1885.

Bancnote românesce	Cump.	8.82	Vënd.	8.84
Argint românesc		8.60		8.64
Napoleon-d'ori		9.78		9.80
Lire turcesce		10.98		11.—
Imperiali		9.98		10.—
Galbeni		5.70		5.76
Scrisurile fonc. »Albina«		100.50		101.—
Ruble Rusesce		129.—		130.—
Discontul		7—10 %		pe an.

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutungeria lui I. Gross.

Insciințare.

Subscrisul are onorea a face cunoscut on. publicu că a deschis aici un

C U R S U

spre învățarea desenului de eroiela și a croitului pentru haine de dame

instruându după cel mai nou metodou parisianu și academicu.

Elevii se instruēză după unu metodou ușorū astfelū, încatū insiși potū luā mēsurā și croi cu garanțā și asigurare in timpulū catū ține cursul de instruire. In același impū se instruēză și in lucrări practice. Atestate numerose se potū presenta. Fetele sērace primescū instrucțā gratuitā. Subscrisul recomandāndu-se cu totū adinsulū publicului p, t., se rōgā de cercetare catū mai viuā. Inscirierea elevilorū se pōte face dela 8—12 a. m. și dela 1—7 p. m.

Locuința mea se află in strada Căldărarilorū, casa lui Montaldo Nr. 488, scara I, etagiulū I, ușa Nr. 3.

Cu totā stima
J. Graf, iustrictorū de croitū.

Mulțamită generală din Viena, Peșta, Pojunū, Aradū, Alba-Iulia, Sibiu.

Adeverimū că amū învățatū dela d-lū **J. Graf** in timpū de 6 sēptēmāni completū desenulū de croitū pentru haine femcesce și compunerea lorū. Dreptū aceea ne simțimū atinse in modū plăcutū de a exprima dlui I. GRAF mulțamita nōstrā pentru ostēniā și diligența sa și de a-lū putē recomanda pretutindenea cu privire la cunoscințele sale speciale și la metodulū sēu ușorū de cuprinsū.

Alba-Iulia, in Iulie 1884.

Pōpp Gyōrgynē, Ince Sāndornē, Emilia Nicola, Irene Frōlich, Ana Siebert, Ida Lōw, Hermina Mendl, Irena Halasz. Și tōte elevele.

Acei domni abonați ai noștri, cari au plătitu prețulū abonamentului pe jumētate de anū sēu pe unū anū, înainte de 1-a Aprile 1884, sunt rugați a ne trimite diferența prețului urcatū dela 1 Aprile 1884, care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., ēr pentru Romānia 8 lei

ADMINISTRAȚIA „GAZ. TRANS.“

Bôle secrete

le vindecū pe basa celei mai nouē constatāri ale sciinței, chiar și casurile cele mai desperate fără ca cineva sē fie împiedecatū dela lucrulū sēu. Asemenea vindecū urmāriile rele ale pēcatelorū tinereței (onania), slăbiciune de nervi și impotența. Mare discrețiune. Ne rugāmū pentru descrierea completā a bōlei.

Dr. Bella,

membre alū mai multorū societāți sciințifice etc.
6. Place de la Nation, 6. — PARIS.

Mersulū trenurilorū

pe linia **Predealū-Budapesta** și pe linia **Teiușū-Aradū-Budapesta** a călei ferate orientale de statū reg. ung.

Predealū-Budapesta					Budapesta—Predealū					Teiușū-Aradū-Budapesta					Budapesta-Aradū-Teiușū.				
	Trenū accelerat	Trenū de persoane	Trenū omnibus	Trenū de persoane		Trenū de persoane	Trenū omnibus	Trenū accelerat	Trenū omnibus		Trenū de persoane	Trenū omnibus	Trenū de persoane	Trenū omnibus		Trenū de persoane	Trenū omnibus		
Bucuresci	7.15	—	—	—	Viena	8.25	8.35	3.30	8.00	Teiușū	2.39	9.50	8.20	Viena	8.25	8.35			
Predealū	1.09	—	—	3.50	Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47	Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10	Budapesta	8.00	6.55			
Timișū	1.33	—	—	10.15	Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36	Vințulū de josū	4.04	11.09	—	Szolnok	11.14	12.28			
Brașovū	2.06	—	—	10.50	P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09	Șibotū	4.35	11.43	—	Aradū	3.35	5.30			
Feldiōra	2.16	6.30	5.45	—	Oradea mare	4.11	5.13	3.20	—	Orăștia	5.02	12.13	—	Glogovațū	4.00	6.20			
Apatia	2.44	7.09	6.28	—	Vărad-Velence	4.21	9.37	3.25	—	Simeria (Piski)	5.44	1.22	—	Gyorok	4.16	6.39			
Agostonfalva	3.03	7.41	7.07	—	Fugyi-Vásárhely	4.29	9.45	—	—	Deva	6.05	1.48	—	Paulișū	4.47	7.19			
Homorodū	3.18	8.09	7.42	—	Mező-Telegd	4.40	9.59	—	—	Branicēca	6.34	2.21	—	Radna-Lipova	5.02	7.39			
Hașfaleu	3.51	8.53	8.51	—	Rév	5.02	10.28	3.56	—	Ilia	7.01	2.54	—	Conopū	5.25	8.11			
Sighișōra	4.51	10.18	10.52	—	Bratca	5.46	11.41	4.31	—	Gurasada	7.15	3.09	—	Bērzova	5.57	8.49			
Elisabetopole	5.11	10.55	11.56	—	Bucia	6.09	12.15	—	—	Zam	7.49	3.48	—	Soborșin	6.18	9.18			
Mediașū	5.39	11.36	12.43	—	Ciucia	6.28	12.48	—	—	Soborșin	8.32	4.37	—	Zam	7.11	10.27			
Copsa mică	6.00	12.11	1.23	—	Huiedin	6.52	1.48	5.28	—	Bērzova	9.19	5.30	—	Gurasada	7.48	11.18			
Micāsasa	6.29	12.35	2.07	—	Stana	7.32	3.21	6.01	—	Conopū	9.40	5.58	—	Ilia	8.22	11.57			
Blașū	—	12.54	2.27	—	Aghiriș	7.51	3.54	—	—	Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24	—	Branicēca	8.40	12.27		
Crăciunelū	7.02	1.29	3.06	—	Ghirbiș	8.12	4.34	—	—	Paulișū	10.32	6.56	8.41	—	Deva	9.02	12.57		
Teiușū	—	1.45	3.22	—	Ghirbēu	8.24	4.52	—	—	Gyorok	10.48	7.15	9.01	—	Simeria (Piski)	9.32	1.45		
Aiudū	7.38	2.26	4.15	—	Nedeșdu	8.38	5.11	—	—	Glogovațū	11.17	7.48	9.30	—	Orăștia	10.12	2.58		
Vințulū de susū	7.55	2.48	4.44	—	Clușiu	8.57	5.40	7.08	—	Aradū	12.32	8.05	9.45	—	Șibotū	10.47	3.46		
Uiōra	—	3.12	5.10	—	Apahida	9.23	6.00	7.18	—	Szolnok	12.00	8.45	6.10	—	Vințulū de josū	11.14	4.20		
Cucerdea	—	3.19	5.19	—	Ghiriș	9.50	6.29	—	—	Budapesta	4.00	2.10	7.27	—	Alba-Iulia	11.46	5.06		
Ghirisū	8.24	3.36	5.47	—	Cucerdea	11.15	8.14	8.29	—	Viena	7.44	6.40	—	—	Teiușū	12.21	6.15		
Apahida	8.48	4.10	6.38	—	Uiōra	12.04	9.49	8.53	—		6.20	—	—						
Clușiu	—	5.39	8.51	—	Viințulū de susū	12.12	9.58	—	—										
Nedeșdu	10.08	5.59	9.18	—	Aiudū	12.19	10.07	—	—										
Ghirbēu	10.18	6.28	8.00	—	Teiușū	12.45	10.42	9.17	—										
Aghirișū	—	6.54	8.34	—	Crăciunelū	1.15	11.32	9.40	—										
Stana	—	7.10	8.59	—	Blașū	1.44	12.03	—	—										
Huiedinū	—	7.25	9.35	—	Micāsasa	2.00	12.24	10.12	—										
Ciucia	—	7.49	10.16	—	Copsa mică	2.34	12.43	—	—										
Bucia	11.33	8.11	11.04	—	Mediașū	2.52	1.22	10.45	—										
Bratca	12.06	8.52	12.17	—	Elisabetopole	3.27	2.24	11.07	—										
Rév	—	9.11	12.47	—	Sighișōra	4.01	3.06	11.29	—										
Mező-Telegd	—	9.29	1.21	—	Hașfaleu	4.50	4.17	12.15	—										
Fugyi-Vásárhely	1.11	10.27	3.08	—	Homorod	5.08	4.51	12.30	—										
Vărad-Velinte	—	10.46	3.39	—	Agostonfalva	6.47	7.07	1.32	—										
Oradia-mare	—	10.56	3.55	—	Apatia	7.36	8.10	2.04	—										
P. Ladány	1.49	11.04	4.06	—	Feldiōra	8.09	8.46	2.24	—										
Szolnok	1.54	11.14	7.30	—	Brașovū	8.41	9.20	2.44	—										
Buda-pesta	3.14	1.47	11.05	—	Timișū	9.20	10.15	3.15	—										
Viena	5.10	4.40	2.37	—	Predealū	—	6.00	3.25	—										
	7.30	7.44	6.40	—	Bucuresci	—	6.57	4.03	—										
	2.00	6.20	2.00	—		—	7.32	4.28	—										
				—			10.25		—										

Nota: Órele de nōpte suntū cele dintre liniile grōse